

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Kgl. Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep.

0030 Oslo

Vår ref.:

510

Deres ref.:

Hvalstad, den: 03.12.03

NOU 2003:14 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven – høringsuttalelse.

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høringsbrev av 20.05.03 vedrørende NOU 2003:14 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven. Vi viser også til telefonsamtale med MD ved Stig Roar Huseby vedrørende utsatt frist for innlevering av høringsuttalelse.

NJFF vil kommentere en del av punktene i utredningen og legge vekt på forhold som vedrører vårt interessefelt og rammebetingelsene for involvering og aktivt engasjement fra den frivillige sektor inn i de ulike planprosessene. Forøvrig viser NJFF til høringsuttalelsen fra Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN) som vi slutter oss til og som redegjør nærmere for forhold som ikke er nærmere utdypt i denne høringsuttalelsen.

Innledende merknader.

NJFF anser plan- og bygningsloven (pbl) som en av våre viktigste lover når det gjelder forvaltning av naturgrunnet. Gjennom pbl legges rammene for forvaltningen av våre arealer. NJFF er derfor opptatt av at pbl også blir en naturforvaltningslov .

NJFF vil tekke fram noen elementer i det framlagte lovforslaget som vi anser som særlig viktig for å få på plass en lov som gjør oss godt rustet til å møte morgendagens utfordringer:

- En formålsparagraf som også gjør pbl egnet som en naturforvaltningslov
- Lovens virkeområde
- Langsiktighet i planlegging er avgjørende for å kunne ivareta viktige verdier i et langsiktig perspektiv
- Planlojaliteten må styrkes og kommunenes dispensasjonspraksis må gripes tak i.
- Bred fokus på regional planlegging er avgjørende for å kunne forvalte større natur- og friluftsområder på en bærekraftig måte i et langsiktig perspektiv.

En umiddelbar kommentar til det framlagte lovforslaget, er at dette er en komplisert lov som ikke synes lett tilgjengelig for folk flest. NJFF har forståelse for at loven må bli noe

komplisert, men det stiller samtidig store krav til kommunene og andre med ansvar for å forvalte loven om god tilrettelegging og informasjon for å kunne oppnå en aktiv medvirkning fra den tredje sektor og andre berørte parter. Lovgjennomgangen legger opp til en betydelig styrking når det gjelder medvirkning i planprosessene, en målsetting som NJFF ser som meget positiv. Et komplisert lovverk og en ofte uoversiktlig og stor mengde saksdokumenter bidrar til å gjøre barrierene for aktiv medvirkning betydelige. Skal barrierene kunne bygges ned parallelt som man motiverer til aktiv deltakelse, fordrer det en betydelig innsats fra myndighetenes side. For mange innenfor den tredje sektor, er det en utfordring i seg selv å motivere til innsats innenfor et område som i utgangspunktet synes fremmed for mange. Det kan ofte være en utfordring i seg selv å synliggjøre sammenhengen mellom utøvelse av egne aktiviteter og behov for aktiv medvirkning i planprosesser. For mange oppstår denne sammenhengen først når inngrepet er et faktum og gravemaskinen er på plass. Skal vi lykkes på dette området for å skape et bredt og vedvarende engasjement, er det viktig at offentlige myndigheter og de frivillige organisasjonene kan spille på lag. Det handler til syvende og sist om å legge rammene om en forvaltning av våre arealressurser til det beste for oss alle i et langsiktig perspektiv. Uten innsats og aktiv deltakelse faller en viktig del av beslutningsgrunnlaget bort, og den tapende part blir da i mange tilfeller de såkalte ”myke verdiene”.

For øvrig vil NJFF understreke betydningen av å vektlegge lojalitet til vedtatte planer. Det er meget uheldig når det er dispensasjonspraksisen som styrer utviklingen og utnyttelsen av arealene, ikke vedtatte planer.

NJFF vil konsentrere seg om å kommentere de forslag til lovparagrafer som er av særlig relevans for NJFF. Forøvrig vises det til høringsuttalelsen fra Samarbeidsrådet for naturvernsaker.

Kap 1. Del 1 Innledende bestemmelser

Virkeområde, formål og hovedtrekk

§ 1-1 Lovens formål

Det framlagte forslaget til formålsparagraf er vid og favner det meste av relevante områder/temaer. NJFF ser dette som en god løsning. En kort oppramsing av noen hovedområder ville lett kunne medføre at viktige områder falt utenfor. Det er vanskelig å forutse hvor alle de framtidige utfordringene og satsingsområdene ligger, og det er viktig at formålsparagrafen blir såpass romslig at den fanger opp det som måtte komme i et lengere perspektiv.

NJFF vil understreke betydningen av å trekke inn begrepet ”langsiktige vurderinger”. Langsiktige perspektiver i planarbeidet er en forutsetning for en god og mest mulig helhetlig planlegging og gir den nødvendige forutsigbarhet, ikke minst i forhold til lovens funksjon som en lov for forvaltning av naturgrunnlaget.

Målsettingen om en bærekraftig utvikling er en generell målsetting som kan tolkes vidt. For NJFF er det viktig å understreke at dette også må gjelde i forhold til å sikre natur- og friluftslivsverdiene. På dette området er det behov for å styrke pbl vesentlig i forhold til lovens funksjon i dag.

”Føre var”-prinsippet bør omtales spesielt i formålsparagrafen.

§ 1-2 Saklige virkeområde

NJFF støtter det framlagte forslaget. Dette er viktig for å kunne legge til rette for en lov som er mer orientert mot å ivareta naturforvaltningsaspektet.

§ 1-3 Lovens geografiske virkeområde

Vi ser i dag en økende grad av utfordringer knyttet til forvaltning av kystsonen og de landnære sjøområdene. Økt satsing på næringsutvikling i denne sonen, innebærer økte konflikter både i forhold til områdenes funksjon som leveområde for flora og fauna og ikke minst i forhold til de betydelige friluftslivsinteressene som er knyttet til kystsonen.

Utviklingen innenfor fiskeoppdrett og annen oppdrettsvirksomhet i denne sonen, har synliggjort et betydelig konfliktpotensial og reelle utfordringer knyttet til ulike aspekter i forbindelse med det som fra friluftslivssektoren oppleves som et press på allemannsretten til ferdsel og fiske i sjøen. Økt fokus på gode planprosesser i disse områdene er en forutsetning for å kunne forvalte og utvikle kystsonen på en god måte.

NJFF støtter opp om forslaget om å la virkeområde gå ut til 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen. NJFF anser det som relevant at man også vurderer å utvide dette ytterligere, eksempelvis ut til 4 nautiske mil.

§ 1-4 Verdier og retningslinjer for planlegging etter loven

NJFF støtter opp om at lovforslaget legger opp til at berørte interesser skal høres og sikres muligheter til medvirkning og innflytelse. Dette er sentrale elementer i en framtidsrettet pbl. Utfordringene ligger, som nevnt ovenfor, i forhold til å faktisk få disse intensjonene omsatt til reelle handlinger. NJFF viser i denne sammenheng også til vår uttalelse av 29.08.03 vedrørende tidsfrister for uttalelser mm med hensyn til planforslag og tilsvarende. Dette er et sentralt element inn i en diskusjon omkring gode rammebetingelser for aktiv medvirkning. Kravet om effektive planprosesser må ikke føres dit hen at det går på bekostning av muligheter for reell medvirkning.

Lovforslaget legger opp til en forpliktende og forutsigbar planprosess, noe NJFF ser som positivt. Kombinert med målrettet planlegging, kan dette gi gode rammebetingelser for alle involverte aktører. NJFF støtter fullt ut opp om målsettingen om at planprosessene ikke må bli for omfattende og at gode planer som det er bred enighet om, i stor grad må kunne videreføres uten nye omfattende planprosesser. Så lenge man har gode planprosesser med bred medvirkning fra alle berørte og relevante interesser i bunn, vil det være enklere å legge til rette for fleksible og overkommelige planprosesser videre framover.

NJFF anser det framlagte forslaget som et viktig supplement til lovens formålsparagraf.

§ 1-6 Ansvar for planlegging.

NJFF støtter forslaget.

§ 1-7 Medvirkning og høring

Dette er kanskje et av de mest avgjørende elementene i lovforslaget. Gode bestemmelser med klare ansvarsavklaringer og klare forventninger til innsats fra planmyndighetene på dette området vil være avgjørende for hvilket resultat man faktisk vil kunne oppnå. Ikke minst vil en aktiv medvirkning forde at den tredje sektor kommer på banen tidligst mulig i planprosessene. En medvirkning som starter opp når planene legges ut til høring, er i realiteten ingen reell medvirkning. Alt for mye er allerede fastlagt før planene

kommer så langt. Jo lenger ut i planprosessene man er kommet, jo større konflikter oppstår rundt forhold ikke har blitt avklart på et tidlig tidspunkt.

Lovforslaget legger opp til en betydelig styrking når det gjelder medvirkning og ansvaret legges på kommunene, ikke minst når det gjelder barns og unges rolle og muligheter for medvirkning. NJFF ser dette som positivt, og støtter opp om disse forslagene.

Økt tilrettelegging for medvirkning må ikke oppfattes som et hinder for gode og mest mulig effektive planprosesser. Det er viktig å se målsettingen om å styrke medvirkningen opp mot de forslagene til effektivisering mm med hensyn til tidsfrister i høringsprosessene, slik at man totalt sett vil kunne oppnå gode planprosesser som avklarer ulike interessekonflikter på et tidlig tidspunkt i prosessene og som sikrer gode innspill og dialog innenfor akseptable tidsrammer. I den sammenheng vil NJFF få understreke at plankapasiteten i de enkelte kommunene nok er en større utfordring for å kunne kjøre mest mulig effektive planprosesser enn hva utbyggersiden føler at de ”taper” tidsmessig på å sikre bred involvering i planarbeidet.

Lovforslaget legger også opp til at det skal legges til rette for elektronisk presentasjon og dialog i alle faser av planprosessen. Dette støttes varmt av NJFF. Her ligger det store muligheter for å lette arbeidet for mange innenfor den frivillige sektor. Selv om langt fra alle er komfortable med en elektronisk hverdag, vil svært mange oppleve dette som en betydelig lettelse i forhold til å kunne holde seg oppdatert, følge med og på en enkel måte kunne bidra med innspill og påvirke planprosessene.

§ 1-8 Planbeskrivelse og planprogram

Opplegg for medvirkning bør omtales her.

§ 1-9 Konsekvensutredning

NJFF vil framheve at konsekvensutredninger (KU) er viktige for å kunne ivareta natur-, miljø- og friluftslivsinteresser på et overordnet nivå innenfor den kommunale planleggingen.

NJFF ser det som meget ønskelig at forskrifter kommer samtidig med loven. Videre mener NJFF at det bør utarbeides retningslinjer for tolkning av begrepet ”vesentlige virkninger for miljø”, her bør listen legges slik at det slår fordelaktig sett ut fra et miljøståsted.

§ 1-10 Sårbarhet og risikoanalyse

Krav om miljørevisjon av planer bør forankres i loven.

§ 1-13 Forbud mot bygging m.v. i 100-metersbeltet langs sjøen

En av de virkelig store utfordringene innenfor friluftslivssektoren langs kysten og også i økende grad i forhold til en del innlandsvassdrag, er tilgangen til strandsonen. For NJFF er det en prioritert sak at man på en langt bedre og mer forpliktende måte klarer å ivareta hensynet til allmennhetens adgang til ferdsel i strandsonen samt sikre områdene betydning for biologisk mangfold enn hva tilfellet er i dag. Tidligere var dette en problematikk som i all vesentlig grad angikk områdene langs Oslofjorden. Nå er vi vitne til at dette er en utfordring som brer seg til langt større deler av landet.

NJFF støtter opp om mindretallets forslag til tilføyelse til andre ledd i denne paragrafen: ” I slike planer bør bygging i 100-metersbeltet så vidt mulig unngås av hensyn til naturmiljø, friluftsliv og andre allmenne interesser”.

Dispensasjonspraksis med hensyn til byggeforbudet i strandsonen har vist at her ligger det mange og dels nærmest uoverkommelige utfordringer som krever at man stiller klare og forventninger til kommunene også gjennom pbl.

Kap. 2 Plan- og bygningsmyndighetene

§ 2-1 Planleggingsmyndighet og planadministrasjon i kommunen

NJFF vil presisere viktigheten av at pbl stiller krav om at kommunene skal ha tilgang til nødvendig planfaglig kompetanse. Dette er kanskje det punktet hvor NJFF mener at de største utfordringene ligger for den offentlige sektor. Som pekt på ovenfor, er dette også helt avgjørende både for å sikre gode planprosesser og planrutiner, men også for å påse at planprosessene ikke trekker for mye ut i tid.

§ 2-5 Regionalt planforum

NJFF ser positivt på forslaget om et regionalt planforum. Vi vil samtidig understreke at vi anser det som viktig at også de frivillige organisasjonene innenfor natur- og friluftslivssiden blir representert i et slikt forum. Det er bred politisk enighet om å støtte opp om og stimulere til økt engasjement innenfor den tredje sektor. Muligheten til å få være representert i et regionalt planforum, vil være et viktig signal om at man ønsker å ta den kompetanse og den kunnskap disse organisasjonene representerer på alvor.

Kap. 3 Krav om kartgrunnlag, stedfestet informasjon m.v.

I denne sammenhengen er det viktig å framheve kommunenes ansvar for å kartlegge det biologiske mangfoldet. Dette er en svært viktig del av faktagrunnlaget for kommunens forvaltning av arealene og ressursene. Arealis er et verktøy som NJFF har store forventninger til som virkemiddel for å kunne ivareta biologisk mangfold og øvrige natur- og friluftsinnteresser i de enkelte kommunene. Avgjørende blir at også den tredje sektor og andre aktører som ønsker å engasjere seg i planarbeidet får tilgang på dette verktøyet. Noe som vil bidra vesentlig for å gjøre viktig informasjon mer tilgjengelig og på generelt grunnlag gjøre det enklere for mange å delta i planprosessen. Samtidig vil Arealis utgjøre et viktig grunnlag både for konsekvensutredninger og for utarbeidelse av hensynssoner i plansammenheng.

Verdifulle friluftsområder bør også inngå i Arealis.

NJFF vil legge vekt på fire hovedgrep som vi mener er viktige for å kunne nå målsettingen om en god pbl som legger til rette for gode planprosesser som sikrer at det brede formålet med pbl blir ivaretatt, herunder også hensynet til naturmiljøet og friluftslivet:

1. Planstrategi
2. Større innsats tidlig i planprosessene og krav om utarbeidelse av planprogram
3. Planene skal ha et tilhørende handlingsprogram
4. Arealplanene får flere virkemidler som sikrer økt sannsynlighet for gjennomføring i tråd med fastlagte målsettinger

Dette er alle punkter som vil sikre gode rammevilkår for gode planprosesser, øke mulighetene for medvirkning og legge til rette for en gjennomføring av vedtatte planer som er i tråd med vedtakene.

Del II Nasjonale hensyn og oppgaver i planleggingen

Kap. 4 Statlige planretningslinjer og planvedtak

§ 4-1 Samordnet nasjonal politikk for regional og kommunal planlegging

NJFF støtter opp om at det legges opp til en formalisering av samordnet regional og kommunal planlegging hvert 4. år.

§ 4-2 Statlige planretningslinjer

Lovforslaget legges opp til at rikspolitiske bestemmelser (RPB) og rikspolitiske retningslinjer (RPR) skal bli mer forpliktende og at de skal legges til grunn for planlegging, noe som støttes av NJFF. Dette er viktige signaler for at disse virkemidlene skal sikre at overordnede, nasjonale hensyn blir ivaretatt gjennom ulike planprosesser i større grad enn hva som er tilfellet på mange områder i dag. NJFF ser positivt på at dette blir tydeligere presisert i pbl. Det er viktig at dette så blir fulgt opp gjennom en revisjonsprosess for de eksisterende RPB og RPR etter at pbl er vedtatt.

Del III Regional planlegging

Økt fokus og satsing på regional planlegging vurderer NJFF til å være et av de viktigste områdene for å sikre en god forvaltning av naturgrunnet, og for å kunne forhindre en ”bit for bit”-utbygging. En rekke viltarter har leveområder som strekker seg over administrative grenser. For å kunne forvalte leveområdene for arter som villrein, elg og hjort i et langsiktig perspektiv, fordrer det vilje til forpliktende plansamarbeid på regionalt nivå. NJFF ser en styrking av interkommunalt plansamarbeid, fylkesdelsplanarbeidet eller andre former for planarbeid på regionalt nivå som en forutsetning for å kunne forvalte våre hjorteviltbestander og større, sammenhengende natur- og friluftsområder på en forsvarlig måte i et langsiktig perspektiv. Villrein, elg og hjort er kun eksempler som underbygger behovet for et forpliktende og langsiktig plansamarbeid utover kommunegrenser.

Kap. 5 Hovedtrekk og regional planstrategi

NJFF ser det som positivt at det legges opp til en styrking av den regionale planleggingen. Dette anser NJFF som helt sentralt i forhold til å kunne gjennomføre mest mulig helhetlige planprosesser som sikrer en bærekraftig forvaltning av naturmiljøet over større områder.

Som nevnt ovenfor, ser NJFF positivt på forslagene om at det skal utarbeides en regional planstrategi innen ett år etter fylkestingets konstituering. Dette vil gjøre det lettere å få oversikt over planprosessene, noe som ikke minst er viktig i forhold til å sikre gode rammevilkår for medvirkning. Det blir da avgjørende at denne planstrategien faktisk blir lagt til grunn for det videre planarbeidet i fylket.

Kap. 6 Planlegging på fylkesnivå

Fylkesdelplaner er sentrale planverktøy ikke minst i forhold til større sammenhengende naturområder. Selv om NJFF tidligere har påpekt det vi mener er svakheter ved fylkesdelplanene, vil vi understreke betydningen av å benytte slike planer for å kunne planlegge for større, sammenhengende naturområder på tvers av administrative grenser.

NJFF ser det som meget positivt at det nå foreslås muligheter for juridisk bindende arealdel av fylkesdelplanene. Dette vil styrke fylkesdelsplanene betydelig. Videre vil mulighetene for en slik juridisk binding kunne bidra til å sikre en bedre langsiktighet i planleggingen.

Kap. 7 Interkommunalt plansamarbeid.

NJFF støtter også opp om forslagene om å løfte fram det interkommunale plansamarbeidet. All styrking av det regionale plansamarbeidet vil bidra positivt til å styrke en mer bærekraftig forvaltning av naturgrunnlaget og friluftslivet. Utfordringene innenfor villreinforvaltningen har kanskje på en mest synlig måte understreket behovet for å legge mer til rette for god og mer bindende planlegging på regionalt nivå.

Del IV Kommunal planlegging

Kap. 8 Hovedtrekk og kommunal planstrategi

NJFF støtter generelt opp om forslagene om at det skal utarbeides strategier for planarbeidet på de ulike planleggingsnivåene.

Forslaget om en langsiktig arealstrategi som en del av kommuneplanens samfunnsdel som skal synliggjøre sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, støttes av NJFF. Dette vil være et viktig virkemiddel og verktøy for å kunne se planleggingen i en lengere horisont og synliggjøre de utfordringene kommunene står overfor i et mer langsiktig perspektiv. Ikke minst blir dette viktig i forhold til å oppfylle nasjonale målsettinger også med hensyn til forvaltning av naturmiljøet som leveområder for flora og fauna og som arena for friluftsliv og en miljøbasert næringsutvikling.

Kommunedelplanens arealdel foreslås flyttet over til det som er foreslått kalt områdeplan. NJFF støtter opp om disse endringsforslagene. Pbl er i utgangspunktet en meget komplisert lov. Det er viktig å legge til rette for at flest mulig overordnede avklaringer gjøres på et tidlig tidspunkt i planprosessene, det vil si på de mer overordnede planene. Dette gjør det lettere å definere handlingsrommet innenfor den mer detaljerte planleggingen.

NJFF ser det som positivt at kommuneplanens handlingsdel kobles til økonomiplanen. Det er viktig å styrke sammenhengen med kommunenes arbeid med budjetter og økonomi og planprosessene og disponeringen av kommunenes arealer.

Det fremmes forslag om at kommunene kan vedta å videreføre eksisterende planer gjennom kommunenes arbeid med planstrategien. NJFF ser det som positivt at det åpnes for muligheter til å videreføre gode planer uten omfattende planprosesser, men forutsetter at denne muligheten følges opp med et krav om at miljømyndighetene kan stille krav om revisjon av planene dersom den ut fra miljømessige forhold vurderes til ikke å være god nok. NJFF vil understreke at mulighetene for miljørevisjon av planer er

et moment som mangler i lovforslaget, og ber om at dette tas inn. Miljømessige hensyn kan bli oversett i planprosessene og det er viktig å ha en slik sikkerhetsventil i forhold til å kunne innarbeide ny kunnskap og ny informasjon/fakta som kan komme underveis.

Kap 9 Kommuneplan

§ 9-1 Innledende bestemmelser

Når det gjelder kommuneplanens arealdel, støtter NJFF opp om forslaget til arealformål spesielt når det gjelder folkehelse, vern av natur- og kulturmiljø, friluftsliv, samferdsel og energiforsyning.

§ 9-3 Langsiktig arealstrategi

NJFF støtter forslaget om en langsiktighet i arealstrategien. Slik langsiktighet på minimum ha et tidsperspektiv på 20 – 30 år.

§ 9-6 Rettsvirkning

NJFF vil igjen understreke behovet for å holde seg til vedtatte planer og dermed vise planlojalitet. Det er viktig å stramme inn på dispensasjoner fra planer.

§ 9-7, 3 LRNF

I forbindelse med høringsrunden til Planlovutvalget første innstilling, gikk NJFF inn for at LNF-områdene ikke burde splittes opp. NJFF ser det derfor som positivt at man viderefører LNF-begrepet. Å legge reindrift inn som en del av dette begrepet, er viktig for å synliggjøre behovet for å ta tilstrekkelig hensyn til reindriften i de samiske reindriftsområdene. NJFF vil imidlertid advare mot en utvikling der hensynet til disse interessene blir trukket så langt at de ekskluderer deler av friluftslivet og legger svært strenge kriterier for bruk av områdene. NJFF tror ikke dette vil bli tilfellet, og mener at gjennom å ta nødvendig hensyn til reindriftsinteressene gjennom hele planprosessen, så vil man samtidig legge til rette for best mulig løsninger for alle parter. Aktiv involvering av reindriftsinteressene, på lik linje med øvrige interesser, helt fra oppstart av planprosessene, vil gi gode prosesser som forebygger eventuelle konflikter og som gjør det mulig å ivareta ulike hensyn på en god måte.

NJFF vil samtidig understreke at vi ikke ønsker en endring av pbl som styrker hensynet til landbruk og annen utbygging/næringsvirksomhet i LRNF-områdene på bekostning av natur- og friluftslivsinteressene. Hensynet til natur- og friluftslivsinteressene må vektlegges tungt i disse områdene, selv om NJFF aksepterer at landbruket kan framheves noe i deler av områdene. Vi viser i den forbindelse til planlovutvalgets mandat og intensjonen bak utvalgets forslag, om å sidestille L/R og N/F i den nye loven, samt å kunne vektlegge hensynet til natur og friluftsliv gjennom bestemmelser.

Når det gjelder arealformål 4, ser NJFF det som positivt at man her legger opp til en kobling mellom arealene i sjø og arealene på land. Dette vil sikre en bedre og mer helhetlig planlegging av disse områdene. Videre støtter NJFF den tredimensjonale tilnærmingen med vannflate, vannsøyle og bunn.

§ 9-7,4sjø og vassdrag

NJFF støtter opp om forslaget om å koble strandsoner og areal for sjø og vassdrag. Dette er et viktig grep for å kunne ivareta de betydelige verdiene strandsonen representerer både for biologisk mangfold og for friluftsliv.

NJFF vil samtidig trekke fram at det bør komme klarere fram at man kan splitte opp i enkeltformål i sjø, i motsetning til i LRNF-områdene.

§ 9 – 8 Hensynssoner i arealdelen

Sammen med arealbruksformål, vil hensynssoner være viktig for en mer presis planlegging og kunnskapsbasert forvaltning av arealene.

§ 9 – 8, pkt. 2

NJFF oppfatter at formålet med dette punktet er å sikre miljø- og samfunnsmessige gode løsninger, noe som NJFF anser som meget viktig og støtter opp om.

§ 9 – 8, pkt. 3

Dette er et viktig punkt for natur-, miljø- og friluftslivsinteressene. Her åpnes det for å ta særlige hensyn til viktige nærfriluftslivsområder, viktig leveområder for flora og fauna, viktig områder for det biologiske mangfoldet og en rekke andre områder som har stor betydning.

NJFF vil understreke at vi oppfatter det slik at den ferdselsregulering man omtaler i denne forbindelse, er eksempelvis ulike former for motorisert ferdsel. Former for ferdsel som NJFF vil understreke at det er av stor betydning at kommunene har et tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag til å kunne regulere innenfor rammene av gjeldende lovverk. NJFF vil også peke på at den enkle ferdsel som er knyttet til utøvelse av friluftsliv, i utgangspunktet er regulert i friluftsloven. NJFF kan ikke se at det skulle være behov for å regulere slik ferdsel utover bestemmelsene i friluftsloven. Allemannsretten er en forutsetning for å videreføre våre lange friluftslivstradisjoner. NJFF er opptatt av at allemannsretten også for framtiden skal stå sterkt, og vil ikke akseptere reguleringer som medfører begrensninger i allemannsretten. Behov for å lede ferdsel utenom gitte områder til ulike tider på året, eksempelvis utenom villreinens kalvingsområder i forbindelse med kalving, bør løses gjennom ulike informasjonstiltak og på annen frivillig basis, ikke gjennom å legge begrensninger på allemannsretten direkte.

§ 9 – 8, pkt. 4

Dette punktet er viktig først og fremst for å få til gode planprosesser som sikrer alle berørte grunneiere i et område som berøres av utbygging best mulige løsninger totalt sett.

§ 9-9 Retningslinjer og bestemmelser i arealdelen.

NJFF anser dette som et helt sentralt punkt i forhold til å sikre muligheter for å ivareta miljø, natur og friluftsliv.

NJFF ser positivt på at det er hjemmel for å kunne vedta særlige krav til saksbehandling. Slik vi tolker dette, åpner dette for å gå nærmere inn på kartlegging og utredning av forhold innenfor natur, miljø og friluftsliv som kan være viktige for å sikre nødvendige hensyn i planprosessene.

Videre ser NJFF meget positivt på muligheten som kommunene har til å fastsette mål for miljøkvalitet i hele eller deler av kommunen gjennom vedtak om arealdel. Dette åpner for mange muligheter, herunder vedta minimumskrav om kvalitet på leveområder for flora og fauna. Ikke minst kan dette bli et viktig virkemiddel for å sikre kvaliteten på særlige viktige deler av villreinens leveområder.

I forhold til muligheten for å fastsette funksjonskrav for utbygging av et areal, vil dette eksempelvis kunne åpne for muligheten til å stille krav om nærmere angitt løsninger for eksempelvis energiforsyning. NJFF støtter opp om dette.

§ 9-9, Pkt. 3

NJFF vil understreke at kommunene gis mulighet til å stille flerbrukskrav til skogbruket i LRNF-områdene gjennom bruk av muligheten med hensynssonene. Hovedregelen for LRNF-område bør være flerbruk med muligheter for noe nyansering og spesifisering i enkelte delområder.

NJFF har ved en rekke anledninger understreket behovet for at planlegging av skogsbilveier bør skje etter pbl. NJFF vil gjenta dette kravet.

§ 9-9, Pkt. 4

Allmennhetens ferdselsrett i strandsonen er et sentralt tema for friluftslivet. Strandsonen er meget attraktiv for en rekke friluftslivsaktiviteter, samtidig som det er et økende press på å ta i bruk denne sonen til ulike byggeformål. Dessverre viser en rekke erfaringer så langt, at det ofte er dispensasjonspraksisen i strandsonen som styrer utviklingen, og ikke de vedtatte kommunale planene. NJFF er usikker på om forslagene til bestemmelser på dette området er tilstrekkelig til å ivareta målsettingen om å sikre strandsonen, og ber om at departementet vurderer dette spesielt. Det er viktig at strandsonestemmelsene også omfatter strandsoner i ferskvann. Utvikling har vist at det også her er et økende press som truer adgangen til strandsonen i flere vassdrag.

§ 9 – 10 Lenger binding av deler av kommuneplanens arealdel.

NJFF vil understreke behovet for mer langsiktige planer for å kunne ivareta en rekke interesser på en god måte. Det er derfor viktig å kunne ha muligheten til å vedta lenger juridisk bindingstid enn 4 år, eksempelvis en juridisk bindingstid på 10 – 20 år. Ikke minst vil dette være viktig for å kunne sikre grøntområder i tettbygde strøk og viktige leveområder for flora og fauna, herunder områder for arealkrevende arter som hjort, elg og villrein.

Selv om NJFF ser at et slikt krav lett kan bli møtt med betenkeligheter om å binde framtidige kommunestyre, så er vi likevel av den oppfatning at lenger juridisk bindingstid vil være svært positivt for en rekke interesser. Vilje til å tenke langsiktig og å fatte vedtak i et slikt perspektiv, må sterkere inn i planarbeidet.

Kommunene har i realiteten mulighet til å binde framtidige kommunestyre gjennom utbyggingsvedtak. NJFF mener man må få en tilsvarende mulighet for å binde framtidige kommunestyre også når det gjelder å sikre ulike interesser i viktige områder.

NJFF ønsker samtidig at fristen for vedtak utvides fra 12 til 16 uker.

Kap. 11 Områdeplan

§ 11 – 5 Bestemmelser i områdeplan

Dette er en viktig bestemmelse i pbl som NJFF støtter opp om. Bestemmelsen gir mange og gode muligheter for å ivareta hensynet til natur, miljø og friluftsliv.

Del V Særlige planleggingsoppgaver

Kap. 13 Samordnet areal og transportplanlegging

Forslagene støttes.

Kap. 14 Kystsoneplanlegging

Bred fokus på kystsoneplanlegging blir en viktig utfordring i årene framover. Presset på kystsonen er økende og man ser allerede tendenser til betydelige konflikter mellom ulike interesser i deler av kystsonen. Gode planbestemmelser blir viktige for å kunne sikre en helhetlig og bærekraftig forvaltning av disse viktige områdene.

NJFF støtter opp om at planleggingen skal inkludere sjøområdene utenfor grunnlinjen, og mener dette er en viktig forutsetning for å oppnå en helhetlig planlegging.

Kap. 15 Samordnet vannplanlegging

NJFF støtter opp om en bestemmelse som sikrer en samordnet vannplanlegging med utgangspunkt i EUs vanndirektiv 2000/60/EC. Når dette direktivet er implementert i norsk lovgivning og det er fastsatt standarder for miljømål med mer, vil dette kunne innebære gode muligheter til å ivareta også natur-, miljø og friluftinteressene knyttet til vassdragene, samt vassdragenes funksjon for det biologiske mangfoldet.

Det vil være naturlig at vannplanleggingen følger inndelingen i vannregioner i henhold til vanndirektivet, selv om dette må forventes å fordre planlegging på tvers av administrative grenser for flere regioner.

Slik NJFF ser det, vil det være behov for en justering av forslaget til § 15-3 slik at denne bestemmelsen blir i samsvar med direktivets krav til planlegging.

Kap. 16 Planlegging for større sammenhengende natur- og friluftsområder.

NJFF støtter opp om planlovutvalget når de slår fast at det er en viktig oppgave å sikre større friluftsområder og naturområder for allmennheten, særlig i nærheten av byer og tettsteder. NJFF støtter derfor opp om at det bør være egne bestemmelser som ivaretar disse målsettingene utover pbl's bestemmelser vedrørende LRNF-områdene og areal for bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone.

Del VII Avtaler om gjennomføring m.v.

Kap. 18 Vilkår om ytelser i tillatelse til utbygging. Utbyggingavtale.

NJFF vil her understreke betydningen av at bruk av utbyggingsavtaler ikke forhindrer åpne planprosesser, og støtter derfor forslaget om å integrere slike avtaler i den øvrige planprosessen.

Kap. 19 Diverse bestemmelser

Det er et behov for å innskjerpe bestemmelsene vedrørende dispensasjon. Noe som må tydeliggjøres bedre i det framlagte forslaget. Det må være en klar målsetting at antall dispensasjoner må ned, eksempelvis i forhold til byggeforbudet i 100 meters beltet i strandsonen.

Kap. 20 Overgangsbestemmelser og endringer i andre lover.

NJFF vil her kun kort kommentere noen en endringsforslagene. For de øvrige har vi ingen merknader.

NJFF støtter forslagene om endringer i *Lov om viltet* og *Lakse- og innlandsfiskeleven*. Når det gjelder førstnevnte, vil NJFF rette oppmerksomheten mot viltlovens §§ 7 og 8. NJFF har ved flere anledninger bedt myndighetene om at det utarbeides forskrifter til disse to paragrafene slik at de kan nyttes mer aktivt til å sikre viltområder og viltinteresser. Så langt har NJFF ikke lykket med å få tilslutning til denne anmodningen. NJFF vil understreke viktigheten av å se endringsforslaget vedrørende viltlovens § 7 i sammenheng med forslaget om hensynssoner i pbl.

NJFF oppfatter at forslaget ikke innebærer et ønske om å gjøre det lettere å åpne for mer motorisert ferdsel i utmark, men at man med forslagene til restriksjons- og hensynssoner på dette området har som intensjon at dette kan benyttes til å begrense ferdselen ytterligere. NJFF forutsetter at forslagene innebærer muligheter til å stramme inn, ikke til å åpne for en liberalisering på dette svært viktige området sett fra vårt ståsted.

NJFF oppfatter at lovforslaget her på en måte forskutterer den pågående forsøksordningen som gjennomføres i regi av DN. NJFF kan ha en viss forståelse for at man ønsker å benytte denne muligheten med en revisjon av pbl til å legge til rette for at man kan benytte pbl slik som man gjør i de kommunene som nå deltar i forsøksprosjektet. Samtidig mener NJFF at dette kan gi uheldige bindinger til valg av framtidig rammeverk for håndteringen av motorferdselsbestemmelsene. NJFF ønsker å stå fri til å kunne evaluere forsøksordningen og være med til å påvirke til de løsninger for framtidig forvaltning av motorferdselsbestemmelsene som sett fra vårt ståsted på best mulig måte ivaretar intensjonene bak lovverket.

Øvrige kommentarer - Regulering av områder til skytebaner.

Et element som NJFF mener bør tas inn i pbl i forbindelse med den pågående revisjonen, er en plikt/pålegg overfor kommunene til å regulere områder til skytebaner. Det er et faktum at en rekke jeger- og fiskerforeninger og skytterlag sliter med å dekke sine behov for skytebaner. Ikke minst gjelder dette i kommunene rundt våre større byer og tettsteder.

Jakt er en viktig del av vårt høstingsbaserte friluftsliv. En aktivitet som det er bred politisk enighet om å legge til rette for og stimulere til. Myndighetene stiller flere formelle krav om kunnskap og kompetanse til den enkelte jeger før vedkommende kan utøve aktiviteten. Alle jegere må bestå jegerprøven i tillegg til at offentlige avgifter må være innbetalt mm. Offentlige myndigheter har også gjennom ulike vedtak pålagt jegerne et minimum av skyteopplæring gjennom den obligatoriske jegerprøven og krav om årlige treningsskudd og skyteprøve for alle storviltjegere. I tillegg oppfordrer man den enkelte jeger om å være aktive med treningsskyting i forkant av jaktseasonen. Hensynet til ansvaret som den enkelte jeger har for å utøve jakten på en slik måte at den ikke påfører viltet unødig lidelse er grunnlaget for de offentlige kravene og for oppfordringen om å trene flittig i forkant av hver jaktseason. Rask avliving av viltet er et sentralt element i en human jaktutøvelse. God våpenhåndtering og gode skyteferdigheter er sentrale elementer inn i en slik sammenheng. NJFF er opptatt av god banetilgang og

gode treningsmuligheter som en forutsetning for oppfylle både offentlige pålegg og for å kunne imøtekomme den brede anmodning om å trene på skytebanen.

NJFF er fullt ut innforstått med at det kan ligge en del utfordringer for kommunene i forhold til å finne passende lokaliteter for skytebaner. Imidlertid er det ikke akseptabelt at det kan ta opptil flere tiår før kommunene kommer fram til aktuelle alternativer, dersom man i det hele tatt får en progresjon i arbeidet med å finne fram til passende lokaliteter. Det bør påhvile kommunene en plikt til å regulere områder til skytebaneformål, eventuelt utvidelser av eksisterende baner, der det kan dokumenteres et behov for slike baner, og der kapasiteten på eksisterende baner ikke er tilstrekkelig. Det må være samsvar mellom offentlige pålagte krav til den enkelte jeger og muligheten til å møte disse kravene i praksis.

Videre er konkurranseskyting en betydelig aktivitet både innenfor NJFF og for andre skytterorganisasjoner som Det Frivillige Skyttervesen og Norges Skytterforbund. NJFF er selvsagt positiv til å samarbeide med disse organisasjonene når det gjelder skytebaneanlegg. Det primære er å få på plass en bestemmelse i pbl som sikrer at kommunene faktisk må finne fram til egnede lokaliteter. Eventuelle konflikter knyttet til etablering av skytebaner i form av støy, kan redusere på flere måter. Eksempelvis kan man regulere skytetidene for bruk av banene, man kan bygge støyvoller eller på annen måte sette inn støydempende tiltak.

NJFF er usikker på hvor en skal legge et slikt krav som pålegger kommunene å regulere områder til skytebaneformål, og overlater til Miljøverndepartementet å vurdere hvor dette passer best inn i pbl.

Vennlig hilsen
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Bjarne Oppegård
Gen.sekr.

Siri Parmann
Fagleder